

Trh a svět olejnin

Jarní ošetření řepky

Nová technologie řepky ozimé

Jan Vašák

Prosperující olejnin 2012: Prefert,
SPU, ČZU

EU zásoby. Zaokrouhлено. Dle USDA, prosinec 2012

Komodita	Zásoby proti spotřebě v % *		
	2009	2010	2011
Pšenice	13%	10%	10%
Kukuřice	9%	7%	8%
Ječmen	27%	13%	10%
Olejnata* semena	6%	6%	8%
Řepka	8%	8%	7%
Slunečnice	6%	6%	7%
Rostlinné tuky	9%	5%	5%

* U olejnatých semen celkem proti zpracování.

Nepotravinářské využití řepky v EU27. Podle USDA a Oil World

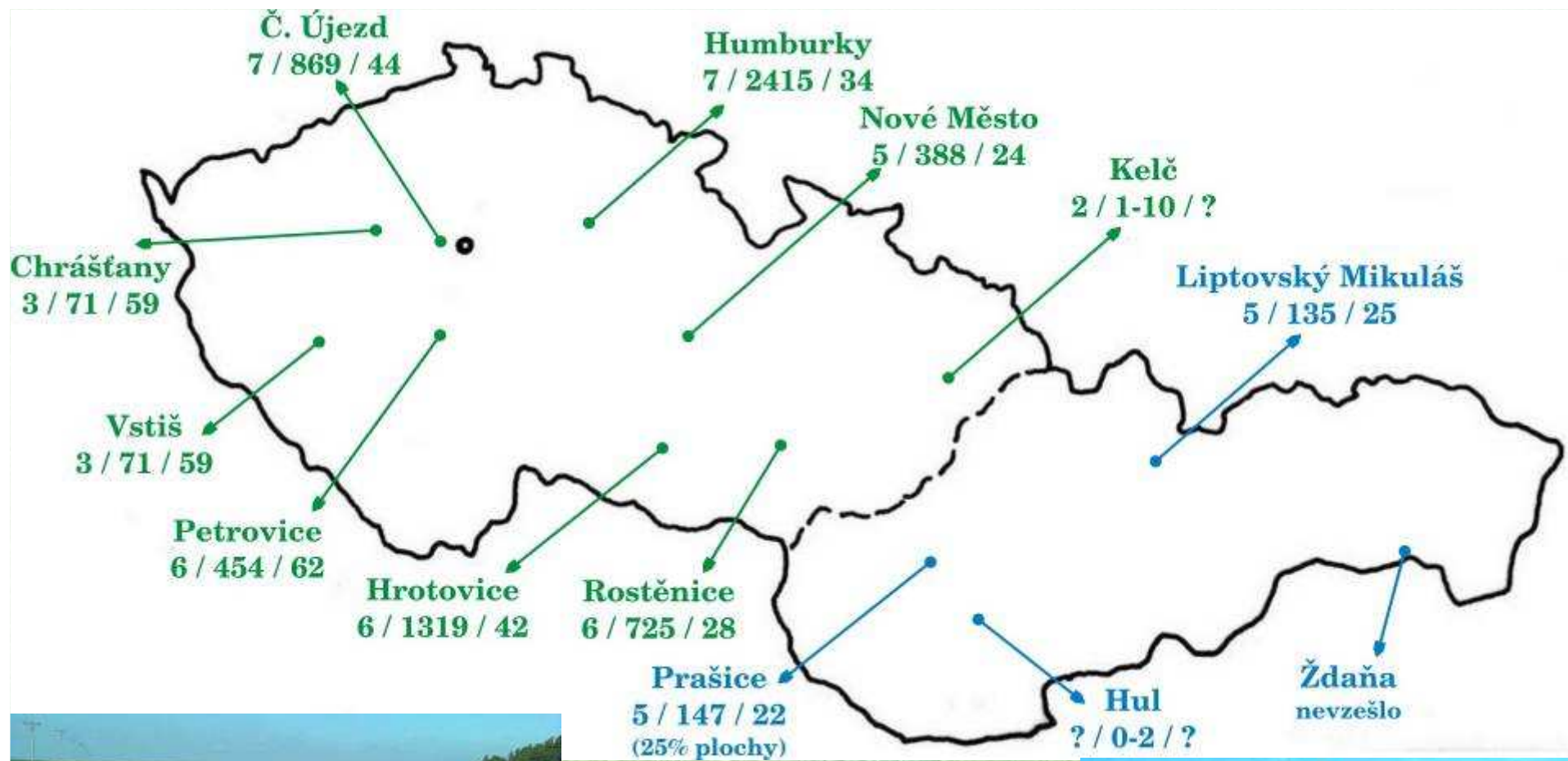
Ukazatel/období	2003/4	2008/9	2011/12
Olej řepkový nepotravinářský	40%	68%	78%

PRO agro

- ❑ **ohromující růst HDP a spotřeby v „třetím světě“**
- ❑ **ekobyznys – vítězství zelených chyb (bioenergie, úbytek půdy, ekozemědělství)**
- ❑ **padesát let bez zásadních objevů – stagnace výnosů**
- ❑ **peněžní hazard – dluhy euroameriky – nestabilní \$ (za 15 i 39 Kč) dtto €**
- ❑ **preferance služeb, virtuality před výrobou**
- ❑ **vyčerpání potenciálu náhražek, ochucovadel, doplňků**
- ❑ **boj kultur a systémů – uzavřený trh cel, kvót ap.**

PROTI agro

- síla dezinformací**
(obchoduje se jen s cca 12% obilí = 280 mil. t)
- kapitálová slabost, nejednotnost, politika rozporů** *(dotace)*
- nástup výkonných plodin –**
kukuřice, rýže, sója, palma olejná
- svobodný trh a potenciál závlah**

- ❑ **Vzejít i za sucha** (čerstvá příprava, např. Horsch Focus. Tím i omezit výdroly obilovin)
- ❑ **Výrazně zlepšit výživu** (draslíkem a hořčíkem vedle N, B, S)
- ❑ **Posílit kořeny** (hluboké kypření „na podzim azol + stabilizovaný dusík)
- ❑ **Dosáhnout sekundární větvení** (azol jaro při výšce 10 - 20 cm – ale jen u silných porostů, aplikovat N včas = bílé kořínky od konce února nejlépe ve stabil.močovínách)
- ❑ **Diagnostika** – rozbory rostlin na vybraných stanovištích pro listovou výživu a stimulace (škůdci+choroby pomocí jarní řepky, hnojiva s řízeným uvolňováním živin, diagnostika potřeby antistresů, stimulatorů typu Atonik a regulátorů, atd.).
- ❑ **Racionálně na choroby a šešulové škůdce** (ve fázi žlutých pupat spolu se strobiluriny, Silwet)
- ❑ **Regulace zrání** u výnosových předpokladů nad 3,5 – 4 t/ha (sekundární větvení)

Voda a fakta

- ❑ cca 6 000 t/ha vody, za vegetace 4000 t/ha
- ❑ pro 15 t/ha (9 t zrna, 6 t slámy, řepky 10 t slámy a 5 t/ha semene ap.) **nadzemní sušiny** u:
 - **pšenice 7500 t/ha** (výnos zrna 9 t/ha)
 - **kukuřice 4500 t/ha** (výnos zrna 9 t/ha)
– *JEN ZDE je bilance OK*
 - **řepky 7500 t/ha** (výnos semen 5t/ha)
 - **brambor 9000 t/ha** (výnos hlíz 60 t/ha)
 - **máku 12000 t/ha** (semen 3,5 t/ha)

Zimní růst kořenů. Průměr 1994 – 99,
přesné pokusy Č.Újezd (Mikšík 2000).

Hmotnost sušiny kořenů	Před zámrazem („na Vánoce“)	V předjaří (konec února)
g/m²	16,4	23,9
%	100	146

Vliv stabilizované močoviny (SM) na výnosy ozimé řepky. Přesné pokusy, Bečka 2010.

Počátek října	1a dávka (bílá kořínky v předjaří)	1b dávka (nová zeleň listového srdéčka)	2 dávka (nová zeleň na celé růžici)	Výnos semene (t/ha a %)
(kg N/ha) – celkem vždy 184 kg N/ha				
SM (46)	SM (78)	není	SM (60)	4,77 (108)
není	SM (110)	není	SM (74)	4,63 (105)
není	LAV (82)	LAV (55)	LAV (47)	4,40 (100)

Podvýživa a stimulace

- ❑ **velmi dobré reakce na K (nově), Mg (dlouhodobě), B (obvykle)**
- ❑ **stimulátory (Atonik) za cca 5 dnů po odeznění stresu (*OK s 5-10 kg Mo/ha*)**
- ❑ **přídavek supersmáčedla (Silwet) je vynikající (*ale jen 150-200 l/ha vody*)**

Vliv antistresového stimulantu Atonik na řepku oz. (průměr z 21 poloprovozních pokusů v ČR a SR)

Znak	Území	Kontrola	Průměr	1 x Atonik
Počet větví 1. řádu (ks/rostlina)	ČR	7,6	7,6	+ 6% (+ 0,5 větve)
	SR	7,7		
Počet zaschlých poupat(ks/rostlina)	ČR	10,2	10,0	- 25% (+ 2 zdravá poupata)
	SR	9,8		
Výnos semene (t/ha)	ČR	3,55	3,22	+ 7,7% (+ 248 kg/ha)
	SR	2,89		

Jarní regulace azolem u slabých porostů řepky ozimé (přesné pokusy 2011)

Porost	1. termín (11. 4. 2011)	2. termín (21. 4. 2011)	Výnos (t/ha)	Výnos (%)
	-	-	3,37	100
Optimální (cca 40 rostlin/m ²)	azol	-	2,99	89
	-	azol	3,23	96
	azol	azol	2,97	88

N dle hustoty a síly řepky

- Na 1 m² 20-50 rostlin. Nad 60 r. = snížit jarní dávku N.
- Co nejdříve po 28.2. pohnojit 60-100 kg N/ha v pevné formě. Další dávky N (min.dvě) přizpůsobit hustotě.
- Ošetřit dle sledování náletu, max. do 5.4. (nížiny) a 10.4. (vysočiny) stonkové krytonosce .
- Potlačovat stresy (Atonik) a na lehčích půdách dát vždy listová hnojiva s obsahem bóru.

Dusík, hustota a výnosy. (Kuchtová 1997-99 , upraveno)

Ukazatel a dávka N (kg/ha)	60 rostlin/m ²			40 rostlin/m ²
	0 kg	150 kg	300 kg	250 kg
% počet poupat (100% = 285 kusů/rostl.)	100	175	181	409
Ve sklizni šešulí/rostlinu	89	162	169	364
Výnos semen v %	45	100	98	113

Insekticidy a ředící efekt (účinků i peněz)

- ☐ mezi 20 – 80 cm tempo růstu cca 7 cm/den**
- ☐ to je každodenní zvětšení hmoty o asi 10-15%**
- ☐ to ředí účinek insekticidů s rezidui**
- ☐ proto v tomto růstu vystačit s pyretroidy**
- ☐ drahé a silné insekticidy použít v:**
 - ❖ růžici na jaře**
 - ❖ ve žlutém poupěti**

Šešuloví škůdci a regulace vegetace

- ❑ **žluté poupě = strobilurin
+ perzistující insekticid**
- ❑ **(Nurelle, Proteus, pyretr.
+ Mospilan ap.)**
- ❑ **regulace zrání u intenzivní
technologie vždy**

Účinek fungicidů na výnos semen řepky ozimé v letech s různým infekčním tlakem

Varianta	Výnos semen v t/ha (%)		
	Rok 2008 (mnoho chorob)	Rok 2009 (málo chorob)	Rok 2010 (středně chorob)
Insekticidy	4,55 (100%)	5,50 (100%)	3,95 (100%)
Insekticidy + Polyversum	5,12 (113%)	5,37 (98%)	4,07 (103%)
Insekticidy + fungicid	nebylo	5,39 (98%)	4,10 (104%)

Jaro 2012: rozhodne 40-50 dnů : 7-8 pojezdů

- 1. 60 kg N/ha co nejdříve (bílé kořínky – 20.2.-20.3.)
 - N neutěče – DASA, LAS, SM
- 2. Zeleň srdéčka (za 10-14 dnů po č.1) 60-100 kg N/ha
 - SM (100N) či 60N: ledky, močovina, DAM (s Polyversum)
- * pokud jaro až po 20.3., N spojit a dát najednou 90-120 kg N/ha v SM,DASA, LAS
- 3. Plná zeleň (1.-10.4.) Insekticidy, výživa, mikroelementy, stimulace
 - mix Atonik + Nurelle + Campofort B či Folit Bór (Mg,S,K) + azol; - sólo DAM, LAV, Mo (40 kg N/ha)
- 4. Odkrytá poupata (stonek 20 cm – 10.-15.4.) – Insekticidy (N, azoly, Bór, stimulace)
- 5. Žluté poupě (25.-2.5.) – Fungicidy typu strobilurin (Amistar)+ Insekticid+Hergit
- 6. Začátek květu (1.-5.5.) – Insekticidy (Karate, Decis+Biscaya, Fury, Vaztak, Mavrik, či mix s Mospilan) – lze sólo Fungicidy (raději ne azoly)

* do všech postřiků přidat supersmáčedlo a dát JEN 150-200 l/ha vody

Děkuji za pozornost

**Červený Újezd,
sklizeň**

